

מבוא לניהול ארגונים ללא כוונות רווח
Introduction to Nonprofit Management

מרצה : עו"ד רחל בנוזימן

אופן הוראה: שיעור סמינר סדנא
סוג מקצוע: חובה בחירה השלמה

תיאור הקורס :

מטרת הקורס היא לערוך לסטודנטים היכרות תיאורטית ומעשית עם מיגזר הארגונים ללא כוונת רווח. הקורס יעסוק בסוגיות ובאתגרים המרכזיים הניצבים בפני הארגונים המרכיבים מיגזר זה והקבוצות והאנשים הפועלים במסגרתם. נבחן את היבטי המיקרו והמאקרו של ארגונים ללא-כוונות-רווח, את הממשקים בין ארגונים אלה ובין הממשלה והמיגזר העסקי, המאפיינים הייחודיים של ארגוני המגזר השלישי, כגון פעילות מתנדבים, מתן שירות, התארגנות אזרחים, סינוור, תרומות, דפוסי משילות, ואת הדילמות והאתגרים הנובעים ממאפיינים אלה, באמצעות הרצאות ומצגות, חקרי מקרה והרצאות של מרצים אורחים.

Course description:

The aim of this course is to introduce students to the theoretical and practical aspects of the nonprofit sector. The course will deal with the main issues and challenges facing this sector and the individuals and groups active within it. We will study the macro and micro aspects of nonprofits in Israel and abroad and their connections and relations with the government and the business sector. We will explore the special characteristics of the nonprofit sector such as volunteer management, organizing, advocacy, governance, financial resources etc, and the challenges stemming from these characteristics. The course will be taught by way of lectures, case studies and presentations by guest speakers.

נושאי הקורס

המגזר השלישי – מונחים רווחים, הגדרות, נתונים מסגרות והבחנות
המגזר השלישי בישראל ובהשוואה בינלאומית
הפרטת שירותים חברתיים והשלכותיה על פעילות אלכ"רים
הממשלה וארגוני המיגזר השלישי - שותפויות; פעילות לשינוי מדיניות
שותפויות ביו מיגזריות
יחסים וקשרים בין אלכ"רים והמיגזר העסקי
פילנתרופיה מסורתית וחדשנית
התארגנות וארגוני שינוי חברתי
דילמות אתיות באלכ"רים
משילות (Governance)
מתנדבים והתנדבות

ספר עיקרי בקורס :

Anheier, H. (2005) **Nonprofit Organizations – Theory, Management, Policy**, New York, Routledge,

Anheier, H. (2005) **Nonprofit Organizations – Theory, Management, Policy**, New York, Routledge, pp. 63-95 , 113-139, 173-203.

Frumkin, P. (2002) **On Being a Nonprofit**, Cambridge, MA, Harvard University Press, 1-28

Galaskiewicz, J. & Colman, M.S. (2006). **Collaboration Between Corporations and Nonprofit Organizations** in: Powell, W.W. & Steinberg, R. S. **The Nonprofit Sector: A Research Handbook (2nd edition)** New Haven: Yale University Press, 180 – 204.

Jeavons, T., (2005) , **Ethical Nonprofit Management** in Herman, R., et al, **The Jossey-Bass Handbook of Nonprofit Leadership and Management**, San Francisco, CA., Jossey-Bass, 204-229.

Rogers, R., (2011) **Why Philanthro-Policymaking Matters**, *Sociology* 48:376-381

Silverman , I., Taliento, L. (2006) **What Business Execs Don't Know -but should-About Nonprofits**, *Stanford Social Innovation Review*, Summer 2006, 36-43. .

Schiller R , Almog-Bar, M., (2013), **Revisiting Collaborations Between Nonprofits and Businesses: An NPO-Centric View and Typology**, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 42(5) 942–962.

Young., D.(2000), **Alternative Models of Government-Nonprofit Sector Relations: Theoretical and International Perspectives**, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, vol. 29, no. 1, 149-172

אלבשן, י. (2008) , **דילמת ייצוג אוכלוסיות מודרות בדרך לשינוי חברתי** , מעשי משפט א, עמ' 153-167 .
 אלמוג בר, מ, זיכלינסקי, א, (2010) , **"הסיכה שצריכה לעצבן את הפיל": יחסי הגומלין בין קרנות פילנתרופיות לממשלה בפיתוח מיזמים חברתיים** , סדרת מאמרים , חוברת 15, המרכז לחקר הפילנתרופיה בישראל, האוניברסיטה העברית, בית הספר לעבודה סוציאלית, ירושלים.
 בן-אלעזר א. 2006. **חברה אזרחית בתוך : א. רם ונ. ברקוביץ (עורכים) אי שוויון**, הוצאת הספר של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, עמ' 173-180.

בר, מ. (2004), **בין "קול דממה דקה" "לקול צעקה": פעילותם הפוליטית של ארגוני רווחה וולונטריים בתהליך קביעת המדיניות כלפי ילדים עם נכויות בישראל**, האוניברסיטה העברית בירושלים, בית הספר לעבודה סוציאלית.

גדרון, ב., בר, מ., כץ, ח. (2003). **המגזר השלישי בישראל: בין מדינת רווחה לחברה האזרחית**, הוצאת הקיבוץ המאוחד, הקדמה, פרק ראשון (א); עמ' 28-10, עמ' 51-38.

זיו נטע, (2005) , **אי ציות, התנגדות וייצוג אנשים החיים בעוני – המקרה של פלישות לדיור הציבורי**, דין ודברים א' תשס"ה, 115-152

זיכלינסקי, א. (2010). **השפעת תהליכי הפרטה החלקית והמסחור על תכונות ארגוני המגזר השלישי בישראל**. ביטחון סוציאלי, 82, 79-11.

יקוביץ א., (2006) **הנהלות ציבוריות בארגוני התנדבות את מי הן מייצגות וכיצד הן נבחרות**, חברה ורווחה כו, 1, 87-109

ינאי- ונטורה, ג., ליבנה, ט. (2010). **ניהול מתנדבים יעיל- נקודת מבטם של המנהלים**. ביטחון סוציאלי, 84, 157-129

ישי, י., (2003), **בין גיוס לפיוס, החברה האזרחית בישראל** , הוצאת כרמל, עמ' 49-22.

כורזים- קורושי, י., ליבוביץ, ש., שמיד, ה. (2005). **הפרטה החלקית של שירותי אומנה- סוגיות ולקחים בתום ארבע שנות הפעלה**. ביטחון סוציאלי, 70, 56-76.

כץ, ח., לוינסון, א. וגדרון, ב. (2007) **פילנתרופיה בישראל: דפוסי תרומה והתנדבות של הציבור**, המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי, אוניברסיטת בן גוריון בנגב באר שבע. פרקים 6-4.

לימור, נ., (2010) **אחריות חברתית של עסקים : סקירה היסטורית קצרה**, בטחון סוציאלי, 83, עמ' 90-19.
 שמיד, ה., אלמוג-בר, מ., ניראל, ר. (2008). **פעילות סינגור פוליטי של ארגונים ללא כוונות רווח המספקים**

שירותים חברתיים. ביטחון סוציאלי, 78, 11-37.

שמיד, ה. ואלמוג-בר, מ. (2013). **שותפויות בין מגזריות: ממצאי מחקר, מסקנות והשלכות לפרקטיקה של שותפויות**, סדרת מאמרים, חוברת 20, המרכז לחקר הפילנתרופיה בישראל, האוניברסיטה העברית, בית הספר לעבודה סוציאלית, ירושלים

שמיד, ה. (2011). **מאפייני הפילנתרופיה בישראל במאה ה-21: מניעים וחסימים לנתינה, דילמות, אתגרים וכיווני פעולה לעתיד**, סדרת מאמרים, חוברת 15, המרכז לחקר הפילנתרופיה בישראל, האוניברסיטה העברית, בית הספר לעבודה סוציאלית, ירושלים.

קריאת רשות :

Anheire, H., (2009) **What Kind of Nonprofit Sector, What Kind of Society? Comparative Policy Reflections**, American Behavioral Scientist, Volume 52 Number 7

Brinkerhoff, J.M. and Brinkerhoff, D.W. (2002). **Government-Nonprofit Relations in Comparative Perspective: Evolution, Themes and New Directions**. Public Administration and Development 22: 3–18.

Broomhill, R., **Corporate Social Responsibility : Key Issues and Debates**, Dunstan Paper 1/2007

Ganz, M., **Leading Change: Leadership, Organization, and Social Movements**, Kennedy School of Government, Harvard University.

Marcuello, C. (2007), **NGOs, Corporate Social Responsibility, and Social Accountability: Inditex vs. Clean Clothes**, Development in Practice, Volume 17, Number 3.

Salamon, L. M. & H. K. Anheier (1998) **“Social origins of civil society: Explaining the Nonprofit sector cross-nationally”**, *Voluntas*, 9 (3), 213-248.

אבו, ע. (2013) **אחריות חברתית של ארגונים עסקיים**, המרכז הישראלי לחקר המיגזר השלישי, אוניברסיטת בן גוריון.

אורבך, ג. (2008). **השלטון המקומי והמגזר השלישי בישראל: יחסי עיריית ירושלים ועמותות רווחה**, ביטחון סוציאלי, 78, 39-68.

בר, ד. (2015), **מסמך יסוד לחברה האזרחית ולמגזר השלישי**, מנהיגות אזרחית

בר, ח. (2013) **מערכות יחסים פילנתרופיות מנקודת מבטם של המקבלים: המקרה של ארגוני שינוי חברתי בישראל**, סדרת מאמרים, חוברת 18, המרכז לחקר הפילנתרופיה בישראל, האוניברסיטה העברית, בית הספר לעבודה סוציאלית, ירושלים

גדרון, ב., כץ, ח. (2002). **דפוסי מימון ממשלתי והיקפו כמשקפי מדיניות כלפי המגזר השלישי בישראל**, מדינה וחברה, כרך 2, אייר תשס"ב, 43-66.

גל-נור, י., אופיר, א., ארנון, א., בר, מ., גבאי, י., גדרון, ב., גטאס, ב., זילברשטיין-היפש, ש., כץ, א., ליאל ר., לימור, נ., מולא, ו., מחול, א., ערמוני, א., קטן, י., שיפר, ו., שרון, ע. (2003). **הועדה לבדיקת תפקידי המגזר השלישי בישראל והמדיניות הננקטת כלפיו** – דוח מסכם.

הזנפלד, י. (2005). **מדינת הרווחה במעבר: מה יהיה תפקיד מגזר המלכ"רים?** ביטחון סוציאלי, 70, 13-31. זיו נטע, (2001) **עריכת-דין למען מטרה ציבורית – מיהו הציבור? מהי המטרה? דילמות אתיות בייצוג**

משפטי של קבוצות-מיעוט בישראל "משפט וממשל ו 129

חניך ד. 2001. **בעקבות גראמשי על החברה האזרחית**, בתוך: י. פלד וע. אופיר (עורכים) **ישראל: מחברה מגויסת לחברה אזרחית?**, הוצאת הקבוץ המאוחד ומכון ון ליר בירושלים, עמ' 73-93

חסקי-לוונטל, ד. (2007). **ניהול מתנדבים כפרופסיה מתגבשת**. ביטחון סוציאלי, 70 : 17-144.

יאנג, ד. (2007), **מתח בין הייעוד לשוק בניהול מלכ"רים**, בטחון סוציאלי 70, 32-55.

יקוביץ, א., נפתלי, מ., גדרון, ב., בר-מור, ה. (2002). **הנהלות ציבוריות של ארגוני המגזר השלישי בישראל: מאפיינים והיבטים מבניים, תפקודים וארגונים**. באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב, המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי

יקוביץ, א., קטן, י. (2005). מאפיינים ייחודיים של ארגונים וולונטריים- האם הם קיימים בעמותות למען הזקן? ביטחון סוציאלי, 70, 138-158

כץ, ח. יוגב, ל., (2013), שוק העבודה של המגזר השלישי בישראל, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי.

לימור, נ., אבישי, ל., (2013), "לחוד ויחד" - הבניית יחסי שותפות ממשלה- ארגוני החברה האזרחית, עיקרי המסמך, אלכא המכון למנהיגות וממשל.

לימור, נ. (2010), חברה אזרחית ומיגזר שלישי בישראל, פורום קיסריה.

פילק, ד., (2013), ה' 14 ביולי של דפני ליף: עלייתה ונפילתה של המחאה החברתית. תיאוריה וביקורת 41, 17-43

רייכל, א., גדרון, ב., שני-גמליאל, נ. (2000) אחריות חברתית של עסקים בישראל, המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 10-31.

שנתון העמותות בישראל, 2014

מטלות:

השתתפות פעילה בכיתה והצגת דילמה לדיון (20%)
מבחן סופי (80% מהציון).